

ประวัติความเป็นมาบ้านเจ้าพระยารัตนาธิเบศร์

บ้านเจ้าพระยารัตนาธิเบศร์ (พุ่ม ศรีไชยันต์) มีประวัติความเป็นมายาวนานไม่ต่ำกว่า 100 ปี การปลูกสร้างได้รับอิทธิพลสถาปัตยกรรมแบบเรอเนซองส์ของอิตาลี อันเนื่องมาจากความนิยมในการนำสถาปัตยกรรมตะวันตกมาประยุกต์ใช้กับบ้านเรือน และอาคารสถานที่ ในสมัยรัชกาลที่ 5 องค์ประกอบโดยรวมเป็นศิลปะในแนวทางของ Andrea Palladio และ Vigola สถาปนิกที่มีชื่อเสียงของชาวอิตาลีในช่วงครึ่งหลังศตวรรษที่ 16

ต่อมาได้มีการปรับปรุงต่อเติมจากบ้านพักอาศัยมาเป็นที่ทำการของส่วนราชการต่างๆ เช่น เป็นบ้านพักรับรองของกระทรวงมหาดไทย เป็นที่ทำการกระทรวงธรรมการ (กระทรวงศึกษาธิการ) เป็นที่ทำการกรมเกษตรและการประมง และสำนักงานเกษตรกรุงเทพมหานคร กรมส่งเสริมการเกษตร กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ตามลำดับ อย่างไรก็ตามการก่อสร้างและต่อเติมดังกล่าวได้พยายามยึดรูปแบบของสถาปัตยกรรมเดิมเอาไว้เพื่อรักษาซึ่งคุณค่าทางสถาปัตยกรรมของบ้านเจ้าพระยารัตนาธิเบศร์ให้มากที่สุด บ้านเจ้าพระยารัตนาธิเบศร์ได้รับการขึ้นทะเบียนโบราณสถาน เมื่อวันที่ 30 กันยายน 2531

เมื่อศาลรัฐธรรมนูญได้จัดตั้งขึ้นตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2540 บ้านเจ้าพระยารัตนาธิเบศร์ ที่ตั้งอยู่ ณ เลขที่ 326 ถนนจักรเพชร แขวงวังบูรพาภิรมย์ เขตพระนคร กรุงเทพมหานคร จึงได้รับการบูรณะปรับปรุงเป็นที่ทำการของศาลรัฐธรรมนูญและเริ่มเปิดดำเนินการตั้งแต่วันที่ 27 สิงหาคม 2543* เป็นต้นมา การบูรณะและการปรับปรุงบ้านเจ้าพระยารัตนาธิเบศร์นั้นอยู่ภายใต้การออกแบบ และดูแลของกรมศิลปากร เพื่ออนุรักษ์โครงสร้างทางสถาปัตยกรรมของอาคารให้ดำรงสภาพเดิมอย่างสมบูรณ์ การตกแต่งภายในอาคารยังคงยึดรูปแบบโบราณตามสถาปัตยกรรมที่ได้รับอิทธิพลจากตะวันตกผสมผสานกับสถาปัตยกรรมไทย โดยใช้ไม้สักเป็นวัสดุหลักในการตกแต่งเกือบทั้งหมด ทั้งนี้มีการแบ่งพื้นที่ภายในอาคารออกเป็น 2 ส่วน คือ

1. บ้านเจ้าพระยารัตนาธิเบศร์ได้ปรับปรุงเป็นที่ทำงานของประธานศาลรัฐธรรมนูญ ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ และผู้บริหารสำนักงานศาลรัฐธรรมนูญ
2. อาคารกระทรวงธรรมการเดิมได้ปรับปรุง เป็นที่ทำงานของข้าราชการสำนักงานศาลรัฐธรรมนูญ และห้องประชุมต่างๆ ประกอบด้วย ห้องออกนั่งพิจารณาคดี ห้องประชุมวินิจฉัย ห้องประชุมสำนักงาน ห้องพิพิธภัณฑสถานและหอจดหมายเหตุศาลรัฐธรรมนูญ ห้องสมุด ห้องพระ และห้องรับรองสื่อมวลชนและประชาชน

